



# דו"ח ביקורת

נושא: בטיחות במוסדות החינוך

2022



## מבוא

במסגרת תוכנית העבודה נערכה ביקורת בנושא בטיחות מוסדות החינוך.

הביקורת נערכה במהלך שנת 2022.

## מטרות הביקורת

במסגרת הביקורת, נבחנו תהליכי העבודה הקשורים להתנהלות המועצה תוך מתן

דגש לנושאים הבאים :

עמידה בדרישות החוק.

נהלי עבודה .

בקרה ופיקוח .

## היקף וגבולות הביקורת

הביקורת כללה שימוש בשיטות הביקורת כדלקמן :

סקירת תהליכי העבודה.

סקירת קבצים ומסמכים.

סקירת הוראות החוק והנחיות שונות.

פגישות עם בעלי תפקידים במועצה.

בחינת אמצעי הבקרה, הפיקוח, הדיווח והלימותם של ההנחיות.

- הרשות המקומית משמשת על פי חוק לימוד חובה התשנ"ט 1949 – רשות חינוך מקומית בתחום השיפוט שלה. תקנות החינוך, חייבו את רשות החינוך המקומית לטפל בין היתר בבטיחות של בתי הספר, גני הילדים ושטחי פעילותם.
  - בהתאם לפקודת הבטיחות בעבודה, האחריות על טיפול במפגעי בטיחות מונח לפתחה של בעלת הנכס בו נמצא המוסד החינוכי, דהיינו הרשות המקומית.
  - חוזרי מנכ"ל משרד החינוך המפורסמים מעת לעת קובעו בין תפקידיה של הרשות המקומית, קיימת חובה לאחריות לתקינות המבנים, המקלטים, המתקנים והחצרות הכלולים בשטח של מוסד חינוכי.
  - הפעילות שיש לנקוט להבטחת קיומם של תנאי הבטיחות במוסדות החינוך, הובאו בדברי חקיקה שונים. משרד החינוך פרסם הנחיות המסגרת חוזרי מנכ"ל אשר קובעים כי על הרשות לפעול בשני מישורים עיקריים:
    - א. מניעת מפגעי בטיחות תוך יישום החוקים, התקנות וההנחיות המקצועיות בתחום.
    - ב. הסרת מפגעי בטיחות בשטח מוסדות החינוך ובמתקניהם.
- החל משנת 2000, מבצעות הרשויות בעצמן את בדיקות הבטיחות במוסדות החינוך ומדווחות ישירות למשרד החינוך. מבדקי בטיחות במוסדות החינוך מהווים כלי ניהולי מקיף לשמירה על רמת בטיחות נאותה וצמצום סיכוני בטיחות במוסדות החינוך.
- אחראי מטעם המועצה על נושא הבטיחות במוסדות החינוך הינו קב"ט המועצה הכפוף לראש המועצה .
- ברחבי המועצה קיים בית ספר אחד ו- 5 גנים באחריות ישירה.

## מדיניות ונוהל עבודה

- חוזרי מנכ"ל משרד החינוך בנושא בטיחות, מגדירים את הפרדת תחומי האחריות בין משרד החינוך לרשות המקומית בתחומים של סמכות, אחריות, מבדקים נדרשים וכו'. החוזרים קובעים כי על ומוסדות החינוך לקבוע מדיניות כתובה להבטחת הבטיחות במוסדות החינוך תוך מעורבות הסגל במוסד, אספקת משאבים מתאימים, קביעת יעדי בטיחות ועוד.

### ממצאים:

לא קיימת במועצה מדיניות כתובה בנושא בטיחות. כמו כן, לא נמצא נוהל עבודה מסודר המעגן את תהליכי העבודה, הגורמים המעורבים ותחומי האחריות בכל הקשור לנושא הבטיחות במוסדות החינוך. עפ"י דיווח על ידי מנהלת מחלקת החינוך ומזכיר המועצה.

בפועל, האחריות על תהליכי העבודה בנושא זה מתחלקת בין מזכיר המועצה, מנהלת החינוך וקב"ט המועצה ללא חלוקה מסודרת ומוגדרת. במבחן התוצאה וכפי שיפורט בהמשך, מצב זה של היעדר נוהל מוסדר ותחומי אחריות מייצר פערים וליקויים בתהליכי העבודה בתחום הבטיחות.

### המלצות

1. על המועצה להגדיר נוהל עבודה בנושא בטיחות מוסדות החינוך ברחבי המועצה. על הנוהל להיות מושתת על הנחיות משרד החינוך בנושא, החוק והתקינה הקיימת.
2. הנוהל צריך לכלול התייחסות לתהליכי עבודה נדרשים, התקשרויות נדרשות, חלוקת גבולות גזרה בין בעלי תפקידים ובקורות על יישום ההנחיות.

1. כפי שצוין, לא קיימים נהלי עבודה סדורים בנושא הבטיחות. עם זאת משרד החינוך מפרסם מעת לעת הנחיות ונהלים בנושא בטיחות, אשר מנחים את האחראים על תחום זה ברשויות בדבר הפעולות הנדרשות.

2. נוהל "בטיחות, ביטחון ושעת חירום" שפורסם ע"י משרד החינוך בפברואר 2013 קובע בין השאר כי האחריות הישירה לתקינות המתקנים והתשתיות במוסדות החינוך ולעמידתם בדרישות החוק והתקנים מוטלת על הרשות המקומית/ על הבעלים.
3. החל מפברואר 2001, מופיעה דרישה בחוזרי מנכ"ל משרד החינוך כי הרשות המקומית תמנה "מנהל בטיחות מוסדות חינוך" מטעמה אשר יפעל בתיאום עם מחלקת החינוך, מחלקת הביטחון, מהנדס הרשות, מנהל מחלקת החינוך ובתיאום עם ממונה הבטיחות המחוזי במשרד החינוך.
4. מנהל הבטיחות במוס"ח מטעם הרשות חייב להיות בוגר קורס מנהלי בטיחות במערכת החינוך, או קורס ממונה בטיחות בעבודה. בנוסף, עליו לעבור השתלמות והכשרות כשירות מקצועיות בנושא.
5. מנהל הבטיחות כאמור, אמור לבנות תוכנית עבודה שנתית לפעולות הבטיחות והגהות במוסדות החינוך, קיום מעקב ובקרה אחר כשירות בטיחותית של המתקנים והמוסדות, השתתפות בהליכי התכנון והבניה כולל שיפוצים מבחינה בטיחותית, טיפול בהעברת אישוריי בטיחות נדרשים למוסדות, ביצוע ביקורות, הערכת סיכונים, דיווח לממונים ולרשויות, דווח לראש המועצה ולממונה על המחוז על ליקויי בטיחות חמורים, תאונות ועוד.

#### ממצאים:

קב"ט מוסדות החינוך של המועצה עבר השתלמות במשרד החינוך כממונה בטיחות מוסדות חינוך, והוסמך לשם כך. אולם אינו בעל כשירות לשמש בתפקיד ממונה בטיחות רשותי בהתאם להגדרת החוק.

מבחינת הביקורת עולה כי במועצה לא מונה גורם מרכזי האחראי על כלל נושאי הבטיחות במועצה ועוסק במרכז בכל הגורמים והממשקים מול גורמים חיצוניים (משטרה, כיבוי אש, משרד החינוך, משרד לאיכות הסביבה וכו')

#### ממונה בטיחות במועצה

1. ממונה בטיחות וגהות במועצה הינו תפקיד סטטוטורי בכל רשות מקומית הכוללת מעל 50 עובדים.

2. תפקידו של הממונה הינו ליעץ למעביד בכל הנוגע לחוקים, תקנות ולתקנים בענייני בטיחות, לסייע לאנשי צוות הניהול והתכנון לקדם את התודעה בנוגע לבטיחות, גהות, הנדסת אנוש ובריאות תעסוקתית של העובדים במועצה וגם במוסדות החינוך אותם מפעילה המועצה .

3. תחומי אחריותו של הממונה על הבטיחות והגהות במועצה אמורים להיות :  
וידוא הכנת תכנית לניהול הבטיחות.  
וידוא ביצוע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות.  
וידוא ביצוע בדיקות רפואיות לעובדי הרשות.  
פיקוח על סדרי הבטיחות ברשות המקומית.  
מסירת מידע והדרכת עובדים.  
מעקב אחר בדיקות ציוד כלים והתקנים .  
ריכוז ועדת בטיחות.

#### ממצאים :

בפועל בוצעה התקשרות בעבר עם יועץ בטיחות על בסיסה אמור לפעול במועצה ממונה בטיחות רשותי בהתאם להגדרה בחוק אשר יקבל את הסמכתו וכשירותו ממשרד. העבודה

#### המלצות :

על המועצה לוודא כי ממונה הבטיחות, יקיים את הפעילות הבאות :

- ביצוע בדיקות סביבתיות תעסוקתיות .
- קיום שיגרת בדיקות רפואיות נדרשות לעובדי החינוך.
- פיקוח על קיום סדרי הבטיחות במוסדות החינוך.
- מסירת מידע והדרכת עובדי הרשות.
- קביעת הסדרי בטיחות בעת העסקת קבלני חוץ.
- מעקב אחר בדיקות ציוד, כלים והתקנים.
- ריכוז מידע על תאונות עבודה ומחלות מקצוע ברשות והפקת לקחים.
- ריכוז ועדת בטיחות .

#### תוכנית בטיחות שנתית

- א. פקודת העיריות נוסח חדש קובעת כי מוס"ח הם חלק מהבניינים השייכים, בדרך כלל לרשות המקומית. ככאלה חלים עליהם סעיפים 235 - 248 לפקודה המטילים על המועצה חובה לנקוט באמצעי פיקוח וכיוב'.  
ב. סעיף 8ד' בחוק ארגון הפיקוח בעבודה ותקנותיו קובע שחובתו של המחזיק במקום עבודה להכין תוכנית בטיחות של מקום העבודה.  
ג. תקנות ארגון הפיקוח על העבודה (תוכנית עבודה) התשמ"ד 1994, שתוקנו על פיו, קובעות שמחזיק במקום עבודה הוא גם מי שמחזיק – במוס"ח שם מועסקים עובדיו.  
ד. מחוז חיפה במשרד החינוך דורש מהמועצה להכין תוכנית עבודה שנתית בנושא בטיחות. תכנית זו, צריכה להיגזר מחוברת הנחיות שנתית להכנת תוכנית עבודה שנתית המפורסמת ע"י משרד החינוך.  
ה. קיומה של תוכנית בטיחות שנתית מהווה כלי ניהולי מקיף לשמירתה על רמה בטיחות נאותה וצמצום סיכוני בטיחות במטרה לצמצם ולמנוע פגיעות בתלמידים, מורים וכל המשתמש במוסד.

#### ממצאים:

לא קיימת תוכנית בטיחות שנתית מסודרת המאושרת ע"י הנהלת המועצה, מידי שנה.

#### המלצות:

יש להקפיד כי תוכנית הבטיחות השנתית למוס"ח תכלול את הנושאים הבאים

- מדיניות המועצה בנושא בטיחות מוסדות החינוך.
- תיאור מערך הבטיחות.
- ניהול סיכונים.
- בדיקות תקופתיות לציוד.
- הדרכות בטיחות.
- רישוי והוראות בטיחות
- 

#### ועדת בטיחות

תקנות ארגון הפיקוח על העבודה קובעות כי ארגון ברשות מקומית מחויב להפעיל ועדת בטיחות. התקנות גם קובעות את סדרי העבודה של ועדת הבטיחות.

חלק ממשימותיו של ממונה הבטיחות הן :

- סיוע בהקמת ועדת בטיחות בעבודה .
- כינוס הוועדה וקביעת סדר יום לדיון

ממצאים :

במועצה לא פועלת ועדת בטיחות .

הואיל ולא קיימת ועדת בטיחות לא קיים במועצה מידע מרוכז הקשור לאירועי בטיחות ונושאים רוחביים הדורשים טיפול בתחום זה.

המלצות :

על המועצה להקים ועדת בטיחות. עליה להתכנס לפחות פעמיים בשנה כנדרש בנהלי משרד החינוך.

לאור רמת הסיכון הגבוהה בנושא, על ועדת הבטיחות לתת עדיפות לביצוע בקרה שוטפת אחר טיפול במפגעים וניתוח אירועי בטיחות .

מבדקי בטיחות

אגף בכיר לביטחון, בטיחות ושע"ח במשרד החינוך מוציא מידי שנה רשימה מנחה לעריכת מבדקי בטיחות במוס"ח . **מצ"ב נספח מס' 1** .

מטרת מבדקי הבטיחות כוללת בין השאר :

- בדיקת התאמת התשתיות לדרישות חוזר מנכ"ל .
  - ניהול סיכוני בטיחות ע"י הרשות.
  - כלי עזר לעריכת תכנית לשיפור הבטיחות במוסדות החינוך .
- משרד החינוך הגדיר סדרי קדימויות לליקויים הנמצאים במהלך המבדקים .
1. קדימות 0 – מתייחסת למפגע חמור במיוחד אשר מחייב את סגירת המוסד וטיפול מידי במפגע.
  2. קדימות 1 – מתייחס למפגעי בטיחות אשר קיומו מחייב הסרה מידית.
  3. קדימות 2 – ליקוי המחייב טיפול במסגרת תכנית עבודה סדורה.

מידי שנה, החל מחודש יוני, נערכים מבדקי בטיחות במוס"ח ע"י המועצה (באמצעות סוקר בטיחות חיצוני), כחלק מהיערכות המועצה לפתיחת שנה"ל ושיפוצי קיץ.

#### ממצאים:

הוצגו בפני המבקר, חוות-דעת שהונפקו ע"י הבודק מר פוזנר יהודה במהלך שנת 2021, במסגרת ביקורות הבטיחות שערך במוסדות החינוך ברחבי המועצה.

נמצאו הליקויים הבאים:

- גן שקד- הגבהת גדר, והחלפת תאורת חירום.
- גן גפן – השלמת חול, השלמת מגן מתלה.
- גן רקפת – ארגון חצרות ופינוי גרוטאות הוספת חול כיסוי מגן מתלים הוספת מיגון לעמודי סככה.
- גן חצב – נדנדה לא יציבה, כיסוי מתלים, פינוי גרוטאות.
- גן אלון – כיסוי מתלים, הוספת חול, ארגון חצר ופינוי גרוטאות.
- ביה"ס אלונה – תקין
- לא נערכו בדיקות בספריה ובצהרון.

**סקירת הדוחות העלתה כי לא דווח על מפגעים בקדימויות 0 ו 1 המסכנים חיי אדם.**

עם זאת, לדברי קב"ט המועצה בכל מוסדות החינוך תוקנו הליקויים בהתאם לתוכנית העבודה ובמסגרת שיפוצי קיץ. הדוחות, וגמר טיפול קיבלו את אישורו וחתימתו של הקב"ט והועברו כמתחייב למשרד החינוך והתרבות עם פתיחת שנת הלימודים. הביקורת מצאה כי במשרדו של הקב"ט התקבלו דרישות ממוסדות החינוך לשיפור הבטיחות במהלך חופשת הקיץ, אך לא הוצגה תוכנית ומעקב (יומן פניות) לטיפול אחר מפגעים וליקויים אשר מתגלים במהלך שנת הפעילות במוסדות.

## המלצות

- נדרשת תוכנית מבדקים שנתית בכל מוסדות החינוך של במועצה.
- על קב"ט המועצה לבצע ניהול סיכונים ומעקב בכל הקשור לתיקון הליקויים ולתעד את התהליך בטיפול וגמר תיקון.
- יש לוודא כי ליקויי בטיחות מהותיים העולים במסגרת המבדקים מתוקנים טרם תחילת שנת הלימודים. ככל שהתיקון דורש פרק זמן ארוך יותר, יש לוודא כי נקבע לוח זמנים מפורט לטיפול בליקויים.

## תקציב נושא הבטיחות

נושא בטיחות מוסדות חינוך, אינו מתקצב כנושא בפני עצמו בתקציב המועצה. פעולות הקשורות בבטיחות מוסדות החינוך מתבטאות בסעיפים שונים בתקציב השוטף במסגרת תחזוקת מבנים וחצרות מוסדות חינוך, אחזקת מבנים ושיפוצים. עיקרי תקציב לביצוע עבודות תשתית מורכבות וגדולות שיפוצי קיץ מורכבים וכו', מגיעים תקציב ייעודיים, במסגרתם ניתן לידי ביטוי לתחום הבטיחות.

## המלצות

על גזבר המועצה ומנהלת מחלקת החינוך לוודא כי נושא הבטיחות במוסדות בכללותו מקבל ביטוי במסגרת תקציב המועצה בכל הקשור לתחזוקה וטיפול במפגעים.

## בטיחות שוטפת במוסדות החינוך

תפקידו של מנהל בית הספר כוללת משימות רבות בעלות אופי מגוון. הכולל פיתוח ארגוני של בית הספר, ניהול תהליכי קבלת החלטות, תכנון שיטתי ומערכת, ייצוב אקלים וסביבה בטוחים, פיתוח מקצועי של צוות ההוראה ועוד.

כחלק מסמכויותיו ואחריותו של מנהל מוסד חינוכי, הינו נדרש להפסיק את הלימודים באופן חלקי או מלא, אם נשקפת סכנה מוחשית ומידית לשלום של השוהים במוסד החינוכי.

בהתאם להנחיות משרד החינוך, תפקידו של המנהל בתחום הבטיחות:

1. הכנת תוכנית להבטחת הביטחון והבטיחות.
2. שילוב נושא חינוך ובטיחות במסגרת תוכנית הלימודים.
3. דיווח למועצה ומעקב אחר סילוקם של מפגעים בטיחותיים.
4. הפקת דיווחי תאונות תלמידים. בעקבות אירועי בטיחות.
5. פעילות הסברה והדרכה בנושאי ביטחון ובטחון.
6. מינוי מורה לתפקיד רכז הביטחון ובטיחות.

#### ממצאים:

נמצא כי שילוב נושאי חינוך לבטיחות ולשעת חירום מבוצע ע"י ביה"ס באופן שוטף ע"י הדרכות, תרגילים ומעקב של קב"ט המועצה.

בפועל נושאי הבטיחות השוטפים מטופלים ע"י קב"ט המועצה. ואחראית הביטחון בביה"ס.

במסגרת סיורים תקופתיים שעורך הקב"ט נערכים מפגשי עבודה, הקב"ט משתתף פעיל בתרגילי מוסדות החינוך ומהווה גורם מנחה מוביל, מדריך ומבקר.

עם זאת, חלק מפעילות זו אינה מגובה בתוכנית סדורה ואינה מתועדת.

**בנוסף מבדיקה שערכת במחלקת החינוך לא קיים תיק בטיחות או העתק מתוכנית עבודה לטיפול במפגעים.**

מנהלת מחלקת החינוך מנהלת תיק תאונות תלמידים מסודר.

#### המלצות

- יש לוודא דיווח ומעקב שוטפים של המועצה אחר פעילות הבטיחות במוסדות חינוך.
- יש להקפיד על תיעוד מלא של פעילויות הקשורות בבטיחות מוס"ח כולל טיפול במפגעים.
- קב"ט המועצה אינו מקבל את דוחות תאונות התלמידים לפיכך תחקורי אירועי בטיחות אינם מתחקרים על ידו באופן סדור.

### התקשרות עם יועץ בטיחות

בתאריך 3.5.21 הוגשה למועצה הצעת מחיר ע"י חברת "סמארט סקויריטי" למתן מבדקי בטיחות בבית הספר אלונה, 5 גני הילדים והצהרון בסך 8.424 ₪. ההצעה כללה גם מתן אישורי בדיקת אגרונום למוסדות הנ"ל.

הצעת העבודה נחתמה ע"י גזבר המועצה. והזמנת העבודה מהווה בסיס להתקשרות.

הצעה זו לא כללה התחייבות למתן שירותי ממונה בטיחות למועצה. הצעה זו, לא כללה בניית תוכנית עבודה, ניהול ועדת בטיחות, כתיבת הוראות בטיחות, עריכת סקר סיכונים. עריכת ספר נהלים, הדרכת עובדים.

### בדיקת מעבדה למתקני שעשועים

בדיקת מתקני בטיחות תקן מתקני משחקים 1498 מחייב את המועצה לבצע 3 בדיקות תקופתיות:

1. בדיקה חודשית: בדיקה זו מתבצעת ע"י הרשות המקומית והבעלות. מבצע אותה איש תחזוקה העובר על המתקנים ובודק את שלמות החלקים, את טיב החיבורים והשרשראות של הנדנדות את החיבורים לקרקע ואת המצעים מתחת למתקנים וסביבתם.

2. בדיקה שנתית: פעם בשנה מתבצעת בדיקה של כלל המתקנים ע"י מהנדס או הנדסאי או טכנאי שהוכשרו לכך ואושרו ע"י מכון התקנים הישראלי לבדוק מתקני משחקים.

3. בדיקה תלת שנתית פעם בשלוש שנים מבוצעת בדיקה של מעבדה מוסמכת לבדיקת מתקני שעשועים של מכון התקנים הישראלי או מעבדה שאושרה לבדוק מתקני משחקים מטעם מכון התקנים.

ממצאים:

המועצה התקשרה במכרז משכ"ל עם חברת MSI חברת מדידות טכנולוגיות ניטור מתקדמות בע"מ שהינה מעבדה מאושרת על פי סעיף 12 א לחוק התקנים 1953.

המבצעת בדיקות החודשיות במסגרת תנאי המכרז.

### ביקורת חודשית

**מבירור שערכה הביקורת לא נמצא כל תיעוד לביקורת חודשית במתקני המועצה, קב"ט המועצה אשר במסגרת תפקידו ממונה גם בתחום התפעול, אינו מדווח על ביקורי החברה החודשיים ברשות, אינו מקבל העתק מדוחות הביקור החודשיים או דיווח על ליקויים במוסדות החינוך.**

**ממצאי המבדק השנתי** שנערך בתאריך 17.6.21 לאחר תיקון הליקויים נמצא :

גן שקד - תקין

גן חצב –תקין

גן רקפת – תקין

גן אלון – תקין

גן גפן – תקין

ביה"ס אלונה – תקין

גן ציבורי ליד מזכירות אביאל – תקין

גן ציבורי ליד המכולת גבעת נילי – תקין

ממצאי הביקורת מאשרים כי התקבלו כל אישורי התקינות עבור המוסדות המצוינים לעיל.

בגן ציבורי ליד הבית כנסת – דוח הבדיקה מצביע על מתקנים שאינם תקינים ומתאימים לתקן.

בבדיקה שקיימה הביקורת – הוחלפו כל המתקנים הישנים שבהם נמצאו ליקויים .

**הביקורת מבקשת להעיר למועצה כי בדיקות החברה נעשות ללא ליווי או מעקב של גורם מוסמך ברשות !**

מבדקים תלת שנתיים הביקורת מצאה כי המועצה קיימה את חובתה וערכה מבדק תלת שנתי באשכול הגנים ובבית הספר אלונה ע"י מכון התקנים הישראלי. בשנת 2020 בהתאם לתקנות .

**בקשה לקבלת חוות דעת בטיחות למוסד לשנת תשפ"א**

**סקר בטיחות – דוח התאמת תשתית ליעודה**

## כללי

על פי חוזר מנכ"ל על כל רשות מקומית לקיים סקר שנתי להערכת הסכנות המוסדות החינוך הפועלים בתחומה.

משרד החינוך מבצע מבדקים מדגמיים מעת לעת כדי לבדוק את רמת ניהול הבטיחות ואת התחייבות הבעלות לפעולות מתקנות.

בכל מוסד יימצא תיק בטיחות שבו ימצאו האישורים המחייבים, דוחות סיכומי המבדק וחוו"ד הבטיחות.

חובה לבצע הערכת סיכונים לפערים שישנם בתוכנית לשיפור הבטיחות .

**מצאי הביקורת מעלים כי המועצה נערכה כראוי לקיים מבדקים שנתיים וסקר בטיחות טרם פתיחת שנה"ל .**

המוסדות שנבדקו :

גן שקד – תקין

גן רקפת - תקין

גן אלון - תקין

גן חצב – תקין

גן גפן – תקין

ביה"ס אלונה – תקין

עפ"י דוחות המבדק והערכת סיכונים, אין במוסדות מפגעים בקדימויות 0 ו- 1 (חמורים). המהווים סכנה ברורה ומידית לפגיעה באדם במגע מקרי או לא מכוון

הדוחות נערכו ע"י יהודה פוזנר עורך מבדקים מוסמך בעל תעודת כשירות בתוקף ממכון התקנים .

הערות:

לא נערך סקר בטיחות בצהרון .

באשכול הגנים לא קיים תיק בטיחות כמתחייב .

תעודות רישום ובדיקה של מערכות החשמל

(עפ"י חוק החשמל תשי"ד 1954)

על פי חוק החשמל, בדיקת מתקני חשמל היא בגדר חובה עבור כל מתקן חשמלי, בהתאם לאופיו ולגודלו, ע"י בודק מורשה בעל רישיון מתאים. מטרת הבדיקה הינה בדיקת נאותות הארקה המתקן, תקינות ההגנות החשמליות במתקן ותקינות ביצוע עבודת הקמת מתקן החשמלי. ללא ביצוע בדיקה זו, בעל הנכס יכול לסכן את בטיחותו ותקינותו בהיבט הכללי של מערכת החשמל במתקן.

המטרה העיקרית לביצוע בדיקות קבלה אלו הינה מילוי הדרישות החוקיות ומניעת כשלים וסכנות מהמתקן. לטובת קהל לקוחותינו אנו מוציאים אישורים לפי הצורך קיים ופס ייעודי עבור כיבוי אש או דו"ח בדיקה לרישוי עסקים.

הבדיקה נחלקת לשניים :

בדיקת מהנדס חשמל אחת ל 5 שנים

ובדיקת חשמלאי מוסמך אחת לשנה.

#### **ממצאים :**

הבדיקה התקיימה בתאריך 18.7.21 ע"י חברת רז הנדסת חשמל בע"מ.

הקבלן רשום לעבודות חשמל . תעודה מס' רישיון בתוקף מס' 29705.

בהתאם לתקנות נבדקו 5 גנים וביה"ס.

בדיקת התנגדות של קווי ההזנה .

בדיקת לוח ראשי ומשני .

בדיקות האבטחה לקווי ההזנה.

נבדקו הארקות, חיבורי קיר של מערכות המיזוג וממסרי פחת.

נבדק ציוד מיטלטלין כגון : תנורים, קומקום. מיקרו-גלים , שקעים וכו'.

נמצא כי המערכות מתאימות לנדרש ע"פ חוק החשמל ומתאפשרת חיבורם של הקווים לרשת החשמל.

**המועצה מקיימת בדיקות חשמל שנתיות בהתאם לנוהל משרד החינוך .**

**המועצה מקיימת בדיקות מוכנות שנתיות בהתאם לנוהל משרד החינוך .**

**בדיקות יציבות מבנה**

לפי חוזר מנכ"ל חייבות להתבצע בדיקות הנדסיות אחת לחמש שנים על מנת לוודא כי תחום המוסד החינוכי וסביבותיו מהווים מקום בטוח לקיום לימודים ושהיית תלמידים וצוות חינוכי בכל שטח המתחם בנוי ופתוח.

בדיקות בטיחות ובדיקת יציבות הנדסיות מתבצעות באמצעות מהנדס בניין אשר הוסמך לערוך בדיקה הנדסית ולספק אישור בטיחות.

לפי חוזר מנכ"ל הבדיקה תכלול בדיקת יציבות של מבני קבע, מבנים יבילים, תקרות תלויות, סככות, יחידות מיזוג, ועמודי תאורה.

#### ממצאים :

בתאריך 9.6.21 התקיים סיור בטיחות בבית הספר והגנים ע"י חברת "פרוליין הנדסה" בפיקוחו של מהנדס בניין זחאלקה עבד אל כרים.

נמצא כי המהנדס רשום במרשם המהנדסים ומוסמך לבצע מבדקי יציבות במוס"ח.

נמצא כי המועצה מקיימת בדיקות יציבות כמתחייב בחוזר מנכ"ל .

**נילווה לסיור גזבר המועצה מר כאמל חלבי. ולא ממונה הבטיחות של הרשות, האמור להכיר את משמעותם של הליקויים, לנהל סקר סיכונים ולקיים מעקב אחר ביצוע הליקויים .**

נבדקו המקומות הבאים :

ביה"ס אלונה , מבנה פייס קהילתי, מבנה הספרייה, גני האשכול (גפן, רקפת, שקד, אלון וחצב).

כמו כן נבדקו תקרות תלויות .

ממצאי הבדיקה מעלים כי התגלו ליקויים בטיחותיים הדורשים התערבות מיידית של המועצה כגון : ספסל לא מקובע בכניסה לביה"ס. במה לא תקנית באולם הפיס מהווה סכנה לתלמידים (ציטוט). פסל בלוי עם רשת חדה בחצר ביה"ס.

גן אלון עץ תמיכה בלוי – יש להוסיף כבל תמיכה. כמו כן קירוי פגום עלול ליפול ולהוות סכנה לתלמידים (ציטוט).

בתום התיקונים התבקשה המועצה להעביר תמונות למהנדס.

**ממצאי הביקורת מעלים כי המועצה טיפלה בכל המפגעים המופיעים בדוח בהתאם להנחיות המהנדס.**

**המלצות:**

מומלץ לקבל אישור פרטני לכל אחד ממוסדות החינוך המאשר קיום לימודים במבנה.

יש להשלים קיבוע ספסלי עץ בכניסה לבית הספר ליקוי שטרם טופל.

**אישורי מוכנות**

משרד החינוך מחייב כל מוסד חינוכי להיבדק בטיחותית אחת לשנה כדי להעריך את המוכנות שלו לקראת פתיחת שנת הלימודים.

תהליך הבדיקה והמוכנות מחייב סדרה של פעולות מצד הרשות המקומית או בעלות החינוך. בודק מוסמך מטעם הרשות או הבעלות עורך מבדק בטיחות, אשר מדווח לרשות או לבעלות את ממצאיו ומסקנותיו. לאחר מכן, על הרשות או הבעלות לטפל בליקויים הדורשים הסדרה.

עם השלמת הטיפול בליקויים, מעבירה הרשות או הבעלות למשרד החינוך אישור על מוכנות המוסד לשנת הלימודים הקרובה. אישור המוכנות מוזן אוטומטית במערכות המשרד או באמצעות המחוז הרלוונטי במשרד החינוך.

לידיעתכם, מוסד חינוכי אשר מסיבה כלשהי לא קיבל אישור מוכנות עד ה-1 בספטמבר – רישונו עלול להישלל ולא יוכל לפתוח את שערו.

**ממצאים:**

מבדקי המוכנות במוסדות החינוך נערכים זו השנה השנייה ע"י יועץ בטיחות חיצוני בשם יהודה פוזנר.

מר פוזנר מוסמך מכון התקנים ובעל תעודת כשירות בתוקף.

בתאריך 21.6.21 ערך מר פוזנר מבדקי מוכנות בכל מוסדות החינוך להלן הערותיו:

גן אלון - התגלו ליקויים ברמת קדימות נמוכה. –טופלו ע"י הקב"ט

גן גפן – תקין

גן חצב – תקין

גן שקד – יש להשלים שער הפרדה בגן – טרם טופל.

גן רקפת – תקין

ביה"ס אלונה – תקין

לסיכום עפ"י המבדקים והערכת הסיכונים, אין במוסדות מפגעים סכנה ברורה ומידית לפגיעה באדם במגע מקרי או מכוון .

**המועצה מקיימת בדיקות מוכנות שנתיות בהתאם לנוהל משרד החינוך.**

המלצות:

לדעת הביקורת על קב"ט מוסדות החינוך לקיים מעקב רשום אחר תיקון המפגעים, לחתום על דוחות תיקון הליקויים ולהעביר העתק למנהלת מחלקת החינוך במועצה

## סקר סיכונים ובדיקות שנתיות לעצי נוי

על פי דרישת משרד החינוך יש לבצע מדי שנה בדיקת יציבות עצים וענפים הסקר מתבצע על מנת לנהל ולהפחית את הסיכונים היכולים להיגרם עקב עצים וצמחייה הנמצאת במתחם.

### **מה כולל סקר יציבות העצים?**

בדיקות להערכת יציבות עצים מספקות מספר ממצאים:

- זיהוי העצים ותכונותיהם
- מיפוי סביבת העצים והצמחייה המקיפה אותם
- הבנה של היציבות המבנית של שורשי העץ וענפיו
- הכוונה לגובה מקסימאלי יציב של העץ והענפים
- הבנה של השפעות הרוח והעומס על יציבות העץ והענפים
- המלצות להגנה על עצים לשימור שנחשבו בעבר כלא בטוחים
- המלצות על כריתת עצים או ענפים המהווים סיכון מידי

### **מהי החשיבות של סקר יציבות העצים?**

בכל מוסד חינוכי, בגנים ובבתי הספר השונים, גדלים עצים וצמחייה המקיפה אותם. אלה הם חלק מהנוף הטבעי וכן הם משמשים לשיפור איכות הסביבה או לנוי. אולם לעתים, עצים וצמחייה יכולים להוות מקור למפגעים שונים, למשל בעתות סערה, כאשר רוחות או נזקי מזג אוויר מאיימים על יציבותם של העצים. סקרי עצים מבוצעים כפעולת מניעה של אותם מצבי סיכון, העלולים לסכן באופן ממש את הנמצאים בסביבתם.

**ממצאים:**

בתאריך 21.6.21 נבדקו ונסקרו עצי הנוי ותחזוקתם בתחומי מוסדות החינוך במועצה.

הסקר התבצע ע"י אגרונום מחברת "פוזנר בטיחות והנדסה בע"מ". הביקור התקיים ב – 5 הגנים ובבית הספר אלונה. הבדיקה שנערכה הינה בדיקה ויזואלית שנתית לבטיחות עצים ותחזוקתם וזאת על מנת לבדוק שאין עצים המהווים "גורם סיכון" שאינו קביל בשטח המוסד החינוכי. ככלל, לכל עץ קיים פוטנציאל לגרום נזק לסביבתו בעיקרון ככל שהעץ גדול יותר ומבוגר יותר הסכנה גדולה יותר

#### תוצאות הסקר:

- גן שקד – סיכון קביל הגן הגן מאושר .
- גן רקפת - סיכון קביל הגן הגן מאושר .
- גן גפן - סיכון קביל הגן הגן מאושר .
- גן אלון - סיכון קביל הגן הגן מאושר .
- גן חצב - סיכון קביל הגן הגן מאושר .

**בביה"ס אלונה – נמצאו עצים בדרגת סיכון בינונית בהסתברות גבוהה לגרימת נזק**

לדברי קב"ט מוס"ח המועצה יישמה את המלצות האגרונום והתקשרה עם גוזם מוסמך אשר ביצע עבודות גיזום, הפחתת משקלים בהתאם להנחיות הסוקר .  
לא נמצא אישור מקבלן הגיזום כי העבודה בוצעה בהתאם להנחיות הסוקר.

#### המלצות:

הביקורת ממליצה למועצה לקיים מבדק נוסף לאחר עבודות הגיזום ע"מ לאשר בוודאות כי הסיכון הוסר או לחילופין הוקטן .

## **בדיקות כיבוי אש**

הגוף הרגולטורי לביקורת מסוג זה הוא כיבוי אש לפי מכון התקנים הישראלי המספק מערך מקיף של הנחיות למוסדות חינוך ציבוריים ופרטיים..

הרגולטור ומשרד החינוך דורש לערוך בדיקה שנתית של כל מערכות כיבוי האש, במוסדות החינוך, על מנת שיוכלו לספק סביבה בטוחה לתלמידים.

### **ממצאים :**

המועצה התקשרה עם חברת "להבות" מורשת מכון התקנים הישראלי לביצוע מבדקים ועבודות כיבוי אש במוסדות החינוך במועצה.

בתאריך 11.8.21 התקיימה ביקורת שנתית של ציוד הכיבוי המיטלטל (תחזוקה שנתית, עמדות כיבוי, מטפים, זרנוקים וכו' .

**ב- 5 הגנים ובבית הספר אלונה הציוד נמצא תקין .**

**נמסרו אישורים לשירותי הכבאות.**

בנוסף המועצה התקשרה עם חברת "אמין הנדסת אש" לקיום ביקורת שנתית למערכות הגילוי והכיבוי בגנים ובביה"ס.

**המערכות נבדקו, נמצאו תקינות ונמסר אישור לשירותי הכבאות .**

## המועצה מקיימת בדיקות כיבוי אש שנתיות בהתאם לנוהל משרד החינוך .

### החזקת מזרקי אפיפן במוסדות החינוך

רקע:

תופעת האלרגיה הינה תופעה שהולכת ומתרחבת בקרב קהלים שונים וכיום ישנם ילדים רבים הסובלים ממצבי אלרגיה מגוונים : למזון, לעקיצות דבורה וכיוצ"ב.

מצבים אלה עלולים, במקרים חמורים, להעמיד את חייהם של הילדים בסכנה בהיעדר טיפול חירום מידי מציל חיים. במצבים אלה של אלרגיה מסכנת חיים, יש צורך לתת מענה מידי בזמן קצר ביותר, וזאת עוד לפני הגעת כוחות ההצלה .

חוק החזקת תכשיר אפיפן במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים, תשע"ח-2018 נכנס לתוקף החל מינואר 2019 , מחייב את מוסדות החינוך להחזיק את תכשיר האפיפן, אשר מגיע בצורה של מזרק אוטומטי קל לשימוש.

ממצאים :

המועצה התקשרה עם "חברת מדיקה בע"מ " ספקית ציוד רפואי ורכשה 6 מזרקים אפיפן לילדים וכן שילוט בהתאם .

המזרקים חולקו ע"י קב"ט המועצה ב 5- הגנים ובביה"ס אלונה, והמועצה הציבה שילוט.

בבדיקה שקיימה הביקורת עולה, כי המזרקים פגי תוקף ואסורים לשימוש (תוקף 4.22 ) יש להוציאם במידי ממוסדות החינוך .

לא התקיימה הדרכה מרוכזת לסגל ההוראה במוסדות בדבר השימוש במזרקים .

## מבדקי מגרשי כדורסל

מתקני ספורט כמו למשל עמודי כדורסל, שערי כדורגל, טבעות או ציוד התעמלות באולם הספורט, עשויים להיראות בסדר למראית עין, אך בפועל מתקנים אלו יכולים לסכן את המשתמשים בהם ולהפוך את סביבת המשחק למסוכנת ולא בטיחותית ללא בדיקה תקופתית.

כאשר מבצעים בדיקות יסודיות אחת לתקופה ניתן לזהות סימנים של שחיקה, עייפות החומר, בלאי, השחתה של המתקן, התקנה לא טובה או טעויות אנוש אחרות וכך למזער סיכונים במידה משמעותית.

הבדיקות מתבצעות עפ"י תקן אחת לשנה ע"י מעבדה מוסמכת היכולה להקנות לרשות שקט נפשי, למנוע קריסה של מתקני הספורט באופן לא צפוי, לכידות אצבע וראש או שלל סכנות וסיכונים אפשריים.

הבדיקה כוללת בחינה ויזואלית של המתקנים לצורך איתור סדקים, פגמים, חלודה, שברים, חלקים חדים או בולטים.

הבדיקה מתקיימת אחת לשנה.

### ממצאים:

המועצה התקשרה עם חברת "שמר בטיחות והנדסה" שהינה מעבדה מוסמכת מתוקף חוק התקנים.

הבדיקה השנתית התקיימה בתאריך 16.6.21.

נבדקו כל מגרשי הכדור סל בתחומי המועצה (בית הספר, מגרשי הספורט באביאל וגבעת נילי).

מדוחות הבדיקה - נמצאו התאמות לדרישות התקן ולא נמצאו ליקויים ברמה קריטית.

### המועצה מקיימת בדיקה שנתית כמתחייב.

## מגרשי קט-רגל

ממצאי הבדיקה מעלים כי המועצה אינה מקיימת בדיקות כמתחייב בתקן :

בכל המגרשים אשר בתחומה (במגרש הדשא עמיקם, מגרש הקטרגל עמיקם, מגרשי הקטרגל באביאל ובגבעת נילי).

#### בטיחות בטיולים ובפעילות בית ספרית

הנהלים וההנחיות בנוגע לטיולים ולפעילות חוץ בית ספרית נקבעים בהתאם לסוג הפעילות ולרמת הבטיחות הנדרשת, ועל פי נהלי משרד החינוך, הנחיות צה"ל ומשטרת ישראל. ביצוע בדיקות הוא חלק משמעותי בהיערכות לטיול. הבדיקות נועדו לסייע בתכנון ובביצוע של הטיול ובצמצום סיכונים מיותרים שעלולים להתרחש בזמן הטיול. רשימות בדיקה והנחיות בטיחות לקראת טיול נמצאים בנהלי משרד חינוך

(חוזר מנכ"ל פברואר 2002 )

קב"ט מוס"ח הוא בעל תפקיד ברשות המקומית האחראי לקיום סדרי הביטחון והבטיחות בטיולים ובפעילות בית ספרית, ולהיערכותם במצבי חירום .

תחומי האחריות מתבטאים בארבעה נושאים מרכזיים :

1. העברת הנחיות ועדכונים לרכז הביטחון ורכז הטיולים במוס"ח.
2. ביצוע ווידוא ויישום בקרות טרום פעילות חוץ בית ספרית .
3. קבלת תוכנית הטיולים מרכז הטיולים וקיום מעקב שוטף.
4. מנחה בתחום הביטחון והבטיחות החוץ בית ספרית .

#### ממצאים :

הביקורת מצאה כי תוכנית הטיולים השנתית בבית הספר מצויה אצל קב"ט .  
הביקורת מצאה כי הנחיות שוטפות שנמסרו ע"י מנהל החינוך במחוז נמסרו לגורמים בבה"ס והגנים .

הביקורת מצאה כי אחראית הביטחון בבית הספר ורכזת הטיולים מקבלות דיווחים ועדכונים שוטפים מקב"ט המועצה.

נמצא כי קב"ט המועצה בקשר שוטף עם ביה"ס ואשכול הגנים. מנחה, מעורב ומקיים מעקב מדגמי אחר פעילות חוץ בית ספרית .

## המלצה

לקבל ממנהלת אשכול הגנים תוכנית טיולים דומה ולפעול בהתאם.

## תאונות תלמידים – היבטים בטיחותיים

בכל שנה נפגעים תלמידים רבים בתאונות שונות במוסד החינוכי, המקום שבו הם שוהים רוב שעות היום. יש חשיבות רבה להעלאת המודעות למניעת תאונות בהפסקות, במגרשי הספורט, בכיתות ובפעילויות חוץ בית ספריות, וכן לטיפול בהיפגעות שלא נמנעה.

במקרה של תאונה או פגיעת תלמידים שאירעה במהלך פעילות רשמית של המוסד החינוכי או מטעמו, מנהלי מוסדות החינוך מחויבים לדווח על האירוע במערכת דיווח אירועים חריגים.

מטרת הדיווח על תאונה היא לתעד תאונה שאירעה לתלמיד/ה במהלך פעילות רשמית של מוסד החינוך או מטעמו. הדיווח על פרטי התאונה ישמש הן לבחינת אופן התרחשותה והן להפקת לקחים לצורך ניהול הסיכונים על ידי הגורמים הרלוונטיים.

הדוח יופץ לכלל הגורמים הרלוונטיים במערכת החינוך. בהתאם לדין ולהנחיות של משרד החינוך, חל איסור למסור העתק או צילום של הדוח לאף גורם, למעט לגורמים במערכת החינוך.

### ממצאים:

בשנת הלימודים תשפ"א דווחו למנהלת מחלקת החינוך במועצה 11 מקרי תאונות תלמידים בתחום ביה"ס שעניינם בעיקר:

פציעות בפעילות ספורט

פציעות בפעילות משחקים בהפסקות.

מריבה בית תלמידים.

**הביקורת מצאה כי בשני מקרים חריגים ביצע הקב"ט תחקיר והפקת לקחים:**

**המקרים החריגים כדלקמן:**

נעילת תלמיד בשירותים .

פציעה תלמיד כתוצאה מהתרשלות קבלן בניין.

לא נמצאו דיווחים על תאונות תלמידים בגנים .

הביקורת מצאה כי קב"ט המועצה פועל כמצופה ממנו . אך אינו מקבל העתקים מדוחות תאונות התלמידים, לפיכך אינו יכול לקיים מעקב ותחקור אירועים חריגים בזמן אמיתי .

המלצות:

העברת העתק מדוחות התאונות ממחלקת החינוך לקב"ט.